



# SEVGİLİ ÇOCUKLAR

"Tarım Çocuk" dergimize katkılarından dolayı Abant İzzet Baysal Üniversitesi Fen Bilgisi Öğretmenliği 3.sınıf 1.grup öğrencilerine ve Bolu Atatürk İlkokul Müdürü Fuat BAYRAMOĞLU'na 4.sınıf öğretmenleri ve öğrencilerine saygı ve şükranlarımızı sunarız.

## BOLU ATATÜRK İLKOKULU



## TARIMIN ÖYKÜSÜ

Zamanla tarımda farklı teknikler, farklı alet ve makineler kullanıldı. Bunlar ürün miktarının daha da artmasını sağladı. 1900'lü yılların başlarına kadar çiftçiler tarlalarını sabanla sürerlerdi. Yetiştirdikleri hayvanların dışkısını gübre olarak kullanırlardı. Çiftçilerin işi zordu. Çünkü kas gücüyle çalışır, basit aletler kullanarak ürünü hasat ederlerdi. 1900'lü yılların başlarından itibaren tarım makineleri yaygınlaştı. Bu sayede çiftçilerin işi kolaylaştı. Daha geniş alanlarda tarım yapılır oldu. Yabani otları ve zararlı böcekleri öldüren ilaçlar ve yapay gübreler kullanılmaya başlandı. Tüm bunlarda ürün miktarının artmasını sağladı.



## TARIM

Toprak ana gibidir  
Karşılık beklemez  
Hep kendinden verir  
Hiçbir talep beklemez

Küçük bir tohum atarsın  
O sana koca bir deniz verir  
Ekersin, biçersen alın terinle  
Dalından koparıp yemek  
Benzemez hiçbir şeye

Bereketlidir bizim topraklarımız  
Taş eksen biter der insanlarımız  
Saymakla bitmez  
Bütün bunlara biz şükretmeliyiz

Mertcan BEYHAN 4/A

## KAPLUMBAĞA

En uzun yaşayan Galapagos kaplumbağası 152. yaşına girmiştir. Galapagos kaplumbağaları günde 16 saat uyur ve bir şey yiyip içmeden 1 yıl dayanabilirler.

## AHTAPOT

Ahtapotlar sekiz kollu deniz canlılarıdır. Kanları kırmızı değil mavi renktedir. Çok fazla deniz yüzeyine çıkmazlar, genellikle deniz altındaki kayaların etrafında gezer ve kaya üstlerine çıkıp bukalemun gibi renk değiştirir. Onlara göre daha hızlı renk değiştirirler.



## KÜNYE

Bolu İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü'ne ait "Bolu Tarım" dergisinin ücretsiz ekidir.

**YAYIN SAHİBİ**  
Bolu İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü  
Adına  
İsmail TAŞ-İl Müdürü

**SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ**  
Nuray KARATEPE  
Kordinasyon ve Tarımsal Veriler Şb.Md.

**YAYIN KURULU**  
Fahri TETİK  
İl Müdür Yardımcısı

Nuri ERIKLİ  
İl Müdür Yardımcısı

**EDİTÖR**  
Erkan KASIRGA  
Ziraat Yüksek Mühendisi

**HABER ve FOTOĞRAFLAMA**  
Eray ÇAKIR  
Veteriner Sağlık Teknikeri

**İLETİŞİM**  
Aktaş Mahallesi Akıncı Sokak No:89 14200  
Telefon:0 374 215 11 35 Fax:0 374 215 37 00  
http://bolu.tarim.gov.tr

www.facebook.com/bolutarim  
www.twitter.com/bolutarim

**DERGİ İLETİŞİM**  
0 374 215 11 35 Dahili:184  
erkan.kasirga@tarim.gov.tr

**GRAFİK TASARIM**  
YUSUF ERAY AKKOĞLU  
0 533 603 06 61



## BİLİYOR MUSUNUZ?



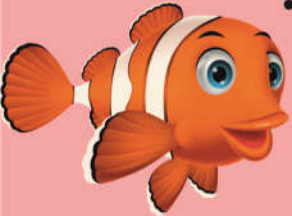
• Kedilerin mırıldanırken yaydıkları frekanslar romatizma dâhil pek çok hastalığa iyi gelir.



• Kutup ayıları kızılötesi kameralarda görünmezler. Bunun sebebi kürklerinin saydam oluşudur.



• Mavi balinaların dillerinin ağırlığı yetişkin bir filin ağırlığı kadardır.



• Bir palyaço balığı sürüsündeki dişi balık öldüğü zaman sürüdeki en baskın erkek dişiye dönüşür.

• Su aygırları güneş kremi ve nemlendirici olarak kendi ciltlerinden kırmızı yağlı bir madde salgırlar.



# TOPRAĞIN HAYATIMIZDAKİ YERİ

Toprak tarih öncesi devirlerden itibaren canlılığın temel ihtiyaçlarından biri olmuştur. Barınma beslenme gibi ihtiyaçları karşılamada toprağın büyük bir rolü bulunmaktadır.

Geçmiş zamanlardan başlayarak insanlar toprağı ekip biçmiş, böylece besin üretmişlerdir. Ürettikleri bitkilerle unlu ürünler elde etmişlerdir.

Öyle zamanlar olmuştur ki toprak, uğruna savaşlar çıkarılacak kadar önemli hale gelmiştir. Daha fazla toprağı sahip ülkeler daha fazla üretim yapma şansına sahip olmuşlardır. Toprak insanlar için olduğu kadar hayvanlar için de önemlidir. Hayvanlar topraktan hem barınma hem de beslenme ihtiyaçlarını karşılamaktadır.

Toprak canlılık için öyle değerli bir maddedir ki; yaşamımızı sürdürebilmek için ihtiyaç duyduğumuz her şeyde toprak vardır.



## PENGUEN

Pamuk gibi tüylüsün  
En sevimli hayvansın  
Nasıl tatlı bir renklerin var  
Ğaga tupturuncu  
Ucu sivridir.  
Eeee sen kutupta yaşıyorsun  
Nasıl geleceğim seni sevmeye ve  
balık yedirmeye nasıl geleceğim seni sevmeye

İlknur Bozoğlu - 4/A



## JABUTICABA

Jabuticaba meyvesi aynı isimli ağacın gövdesinde yetişmesiyle dikkat çekmektedir. Jabuticaba ağacı yaprak dökmeyen bir ağaçtır. İlkbahar ve yaz mevsiminde çiçek açmakta ve çok miktarda meyve veren bir ağaçtır. Ağacın meyvesinin gövdesinde ve dallarında büyümesi çok ilgi çekici bir görüntüye yol açmaktadır.

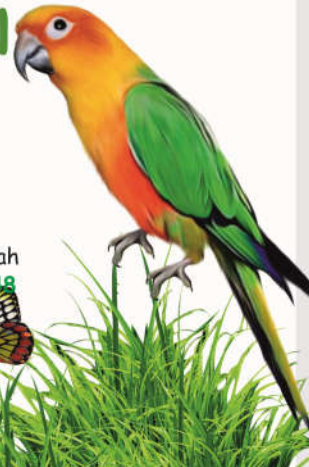
Önemli besin değeri taşıyan bir bitkidir. Bu meyvenin posasında fosfor, demir ve C vitamini bulunmaktadır. Hazmı kolaylaştıran bir meyvedir. Jabuticaba meyvesi renginden dolayı kuşların ilgisini de üzerine çekmektedir. Bu sayede tohumlar sürekli yayılmakta ve türün sürekliliği korunmaktadır.

Meyve suyu şeklinde ya da reçel olarak tüketilmesi önerilmektedir. Bu ağacın gövdesinden yapılan çayın astıma karşı önlem olarak kullanıldığı bilinmektedir.

**SALİH EREN ERİCEK**

## PAPAĞAN

Pırlıl pırlıl tüylerin,  
Aman ne güzeller,  
Pembe, mor, kırmızı  
Asırlarca dayanan  
Güzelliği boyumu aşan  
Allah 'tan aşağı hayvan  
Nazar değmesin sana inşallah  
Berra Nur UZUN -4/A 548



## LİMON AĞACI YETİŞTİRELİM

Malzemeler:

- \*4-5 adet limon çekirdeği
- \*1 adet peçete
- \*Su
- \*1 adet saklama kabı
- \*1 adet plastik su

Şişesi  
\*Toprak  
\*Saksı

Deneyin Yapılışı:

- \*Peçetenizi su ile ıslatınız.
- \*Kabuklarından çıkardığınız çekirdekleri peçeteye yerleştiriniz.
- \*Limon çekirdeklerinizin dış kabuklarını ayırınız.
- \*Peçeteyi saklama kabının içine kapatınız. Limon çekirdeklerinizi 10 gün boyunca saklama kabından çıkarmayınız.
- \*10 gün sonunda çekirdeklerinizin filizlenmiş olduğunu göreceksiniz.
- \*Plastik su şişesini ortadan ikiye bölünüz. Şişenin alt kısmına toprak doldurunuz.
- \*Toprağın içine saklama kabından çıkardığınız filizlenmiş limon çekirdeklerinizi filizleri toprağın üstünde kalacak şekilde ekiniz.
- \*Çekirdekleri ektikten sonra filizleri çok toprağı gömmeyecek şekilde üzerine toprak ilave edebilirsiniz.
- \*Limon filizlerinizi düzenli olarak sulayınız.
- \*Saksıya dikilebilecek kadar büyüdüğünde su şişesinden saksıya geçiriniz.

## YAPIŞKAN SIVILARI OLAN HAYVANLAR

Kırmızı gözlü ağaç kurbağası yağmur ormanlarında yaşar. Kırmızı gözlü ağaç kurbağasının adından da anlaşılabilir gibi kırmızı gözleri, yassı bir burnu, parlak yeşil bir gövdesi, turuncu ve ya sarı ayakları vardır. Ayak tabanları yapışkan olan kırmızı gözlü ağaç kurbağaları bu sayede ağaçlara tutunabilir.



Sümüklü böcekler gövdelerinin alt bölümünde sümüksü yapışkan madde salgılar. Sümüksü madde ile incecik dallarda ve taşların üzerinde kolayca ilerleyebilir.



Dev karıncayıyen, adından da anlaşılacağı gibi çoğunlukla karıncalarla beslenir. Ancak başka böceklerle beslenmeyi de sever. Karıncayıyen, böcekleri yapışkan tükürüğü sayesinde kolayca yakalar. Böcekler onun yapışkan tükürükle kaplı diline yapışır.

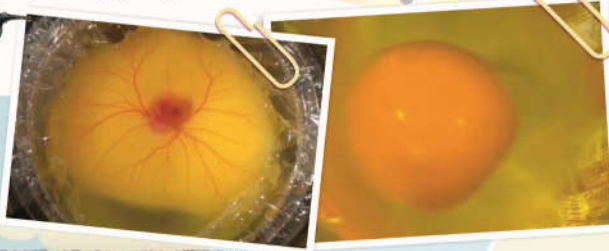


## CİVCİV Mİ YUMURTADAN ÇIKAR, YUMURTA MI CİVCİVDEN?

Cıvcivlerin her zaman kabuğundan çıktığını görürüz değil mi? Peki cıvcivin oluşması için kabuğa gerek kalmadı desek bu fikir size inandırıcı gelir mi?

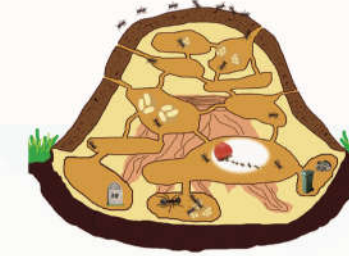
Japon lise öğrencileri hayal gücü ve yaratıcılıklarını ortaya koyarak bir deney gerçekleştirdi. Kabuksuz bir yumurtadan cıvciv dünyaya getirmeyi başardılar. Hem de bu deneyi sadece saydam bir bardak, yumurta, streç film ve kuluçka makinesi kullanarak gerçekleştirdiler.

İlk aşamada streç filmi saydam bardağın iç kısmına gerdirerek sabitlediler. Daha sonra yumurta sıvısına zarar vermeden yumurtayı streç filmin içine kırarak aktardılar. Plastik kapak ile bardağın üzerini kapattılar ve kuluçka makinesine yerleştirdiler. Sadece bir haftada gerçekleşen büyük değişimi görüntülediler.



## KARINICALARI TANIYALIM

Dünyada en fazla bulunan canlı türü karıncalardır. Günümüzde yaklaşık olarak 12 Bin karınca türü tespit edilmiştir. Karıncaların sayısı insanlara oranla yaklaşık 20 milyon kat daha fazladır. Karınca bir böcek türüdür. Yaşayış tarzı ise çok ilginçtir. Birbirleriyle dayanışma içinde olan karıncalar örgütlenerek topluluklar halinde yaşamaktadır. Bu örgütlenme çok gelişmiştir. Karıncalar koloniler kurmuştur. Karıncalar ihtiyacı olan besinleri üretir ve depolar. Karınca kolonileri, kolonide yaşayan karınca türüne göre yarım kilometre çapa ulaşabilen oldukça karmaşık yapılarıdır. Bir karınca kolonisinde yumurtaların bakıldığı odalar, yemek depoları, çöp biriktirme alanları, havalandırma sistemi, acil çıkışlar, köprüler, bağlantılar, kavşaklar yer alır. Bir saat kadar dakik ve titiz işleyen bu yapılar, çoğu insan şehrinde daha düzenlidir.



### HAYVANCILIK YAPAN KARINICALAR

Bazı karınca türleri hayvancılık yaparlar! Aphid denen bir çeşit ağaç bitini "ehilleştiren" bu karınca türleri, bu bitleri sürekli "güderler". Taşıyarak daha bereketli ağaç gövdelerine götürür ve beslenmelerini sağlarlar. Ardından, bu bitlerin salgıladığı tatlı bir sıvıyı emerek koloniye götürürler. Yağmur yağdığında ya da bir tehlike görüldüğünde, sürülerini koruyan insanlar gibi bitleri toplayarak bir araya getirir, tehlike geçtiğinde tekrar "otlatırlar".

Nevra Açıkgöz - 4/B

## BİZİM TARLA

Elma, erik, şeftali, Severim ben hepsini, Patates, soğan, biber, Ekiyor benim ninem.

Boy verir azar azar, Sapları gittikçe uzar, Biçerler ekinleri, Şenlenir harman yeri.

Dedem hayvana bakar, Organik yoğurt, süt satar, Tarım işler insanlar, Devlete katkı sağlar. (TARIM OLMADAN HAYAT OLMAZ.)

Muharrem Güner 4/C

## DOĞA VE HAYVAN

Tarımdır benim adım, Doğayı canlandırırım. Tohum ekin fidan olayım, Büyüyüp ağaç olayım.

Hayvanlara eziyet çekirtmeyelim, Hayvanlara sıcak bir yuva verelim. Hayvanlar olmazsa beslenme ihtiyacımız olmaz, Hayvanlar olmazsa doğa canlanmaz.

Doğayı kirletmeyelim, Doğa bizim dostumuz, Hayvanlara ev verelim, Hayvanlar bizim dostumuz.

Asuman CAN



## PİTAYA

Dikkat çekici pembe bir renge sahip olan Pitaya'nın çiçekleri kivi ile armut çiçeklerinin kesişimi gibi görünür. Yüksek antioksidan içeren Pitaya, aynı zamanda lif açısından da zengin bir meyve vardır.



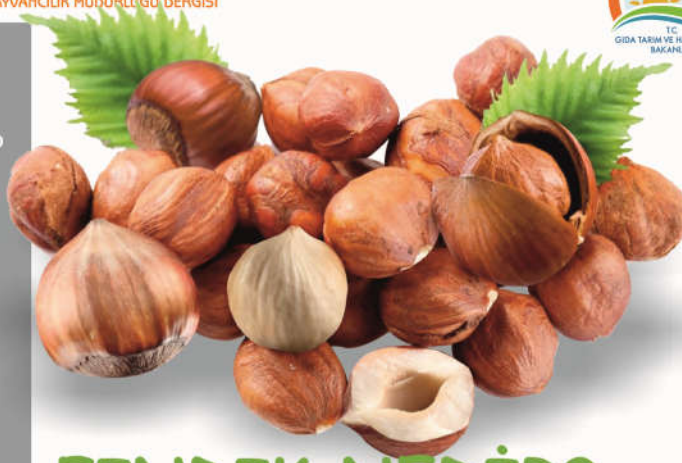
## ÇİLEK

Gülgillerden, sapları sürüngen, çayır ve ormanlarda kendiliğinden yetiştiği gibi daha çok da meyvesi için bahçelerde özel olarak yetiştirilen, ak çiçekler açan, birçok çeşidi bulunan, çok yıllık bir bitkidir. C vitamini ve antioksidan içerdiği için serbest radikallerin neden olduğu cilt hastalıklarından korur.



## GÖL SOĞANI

Anavatanı, Güney Afrika ve Akdeniz Bölgeleridir. Tıbbi amaçlı olarak da kullanılan soğanlı bitkilerin başında gelmektedir.



## FINDIK NEDİR?

Çok besleyici bir yemistir, nişasta, şeker, vitamin bakımından pek zengindir. Kuru fındıkta %66 yağ, %17 azot vardır; en çok A, B,, B: vitaminleri bulunur. Pek nadir bulunan E vitamini de, buğdayla birlikte, fındıkta da vardır. 100 gram kuru fındık 683 kalori verir ki bu miktar cevizden çoktur (Ceviz: 652), yağlara yakındır (yağlar: 790-850). Fındık maden bakımından da zengindir; içinde en çok potasyum, fosfor, kalsiyum bulunur.

Fındık, çok yağlı bir yiyeceği olduğu için, besleyici olmakla birlikte, sindirimi güçtür; bunun için, midesi zayıf olanlara tavsiye edilmez. Ayrıca, yağlı besinlere karşı pehriz etmek zorunda bulunanlar da fındıktan kaçınmalıdır. Buna karşılık, çocuklara, yeni yetişenlere, yüksek kalori sağlaması bakımından, çok faydalıdır.



## ACABA NE FAYDASI VAR

Bal mide ve bağırsak gazlarını gidererek kanı çoğaltır. Balın faydalarından birisi ise; idrarı söktürüp öksürüğü kesmesidir. Bal vücudu güçlendirerek vücutta oluşan rutubeti dışarı atıyor. Damarları genişleterek kalbi güçlendiren bal, mide ve bağırsaktaki artık maddeleri dışarı atar. Bal, felç ve yüz felcini önüyor.

Zehirlenmelere karşı mukavemet gösteren bal, mideye ferahlık verir.



## SÜT

Süt, büyüme döneminde olan çocukların kemik sağlığı için süt ve süt ürünü tüketimi çok önemlidir. Yetişkinler için ise özellikle cilt sağlığı başta olmak üzere birçok faydasıdır. Sütün içerdiği besinler kemiklere faydalı olduğu için yaşlılıktan kaynaklanan kemik hastalıklarına yakalanma riskini azaltır. Ayrıca yaşlanmadan kaynaklanan cilt hastalıklarına ve cilt sağlığına önemli katkı sağlamaktadır.



## İSTANBUL KARDELENI

Daha çok köknar ve kayın ormanları kenarında yetişen, 1893'te ilk kez İstanbul'da toplanıp tanıtıldığı için adı böyle kalmış. Erken baharda çiçek açar. Anadolu'nun kuzeybatısına özgü bir kardeldir (Bolu, Bursa, Kırklareli, İstanbul).



## MANGO

Mango aslında yüksek hacimli bir meyvedir. Dolayısıyla yüksek oranda su içerir. Su oranı yüksek olması sebebiyle kalorisi çok yüksek değildir. Ortalama 1 mango yaklaşık 135 kalordir. Mango enzimler açısından da zengindir. Yapılan son araştırmalar meme, lösemi ve prostat kanserlerine karşı koruyucu etkisinin olduğunu göstermiştir.

## LİMON

Kalsiyum, demir, fosfor ve diğer mineraller bakımından zengindir. Bakteri birikimini önleyerek ağız sağlığını korur. Gripe karşı vücudu güçlendirir. Cilt üzerinde kullanıldığında enfeksiyonu önler. Cilde parlaklık verir. Kaşıntıya iyi gelir.

## İLGİNÇ BİLGİLER

- Yine Redwood Ulusal ve Eyalet Parkı'nda bulunan 85 metre yüksekliğindeki bir sekoya ağacının hacim olarak dünyanın en büyük ağacı olduğu düşünülüyor.
- General Sherman adı verilen bu ağaç yaklaşık 2500 yaşında
- Bu yaşlı devin hala büyüdüğünü ve ağırlığının da 2000tonun üzerinde olduğunu söylesem şaşırmasınız değil mi?

## HER ŞEYİN BAŞI TARIM

Tarım sofradaki ekme, salatadaki domates.

Tarım Türkiye'min aziz topraklarında Yetişen buğdaydır.

Tarım Toprağı şefkatle ekip Sevgiyle biçektir.

Tarım Karda kıyamette Ektiğini biçmekten vazgeçmemektir.

Tarım Dört köşesinde memleketin Birlik beraberlik demektir.

Tarım Bir toprak parçasını ekip biçmek değil sevgiyle bezemektir.

Tarım Toprağı zedelemek değil Sevgiyle dardına derman olmaktadır.

Tarım Nerede olursa olsun Her şeyin başı demektir.

Ayşe Sude VURAL-4/B

## EN SEVDİĞİM MEYVE KIRAZ

Kiraz benim en sevdiğim meyvelerden biridir. Aslında dalından yemek, onları toplamak, kırmızı ve en büyüklerini almaya çalışmak gerçekten güzeldir. Anneannemlerin bahçesinde birçok kiraz ağacı var. Kirazların olma vakti geldiğinde çok sevinirim.

Kiraz ilkbaharın sonu ve yaz mevsiminin en güzel meyvelerindedir. Kiraz ağacı gül gillerdendir. Kiraz ilk bahçe kirazı gibi farklı çeşitleri vardır. Kiraz meyvesi Nisan ayı sonu ve Temmuz ayı başı arasında olgunlaşır. Siyah, kırmızı, sarı ya da beyazımsı meyveler, yaklaşık olarak 1.3 cm çapında, yuvarlak biçimli, az lifli ve hoş aromalıdır. Taze olarak tüketilebilir. Pasta vb. yerlerde kullanılmak üzere dondurularak da kullanılabilir. Bu meyvenin reçeli de yapılabilmektedir. Sağlığa faydalı bir meyvedir.

Bence kiraz üretimi arttırılmalı ve bu meyvenin üretimine daha fazla önem verilmelidir.



Yabani kiraz ve beyazımsı meyveler, yaklaşık olarak 1.3 cm çapında, yuvarlak biçimli, az lifli ve hoş aromalıdır. Taze olarak tüketilebilir. Pasta vb. yerlerde kullanılmak üzere dondurularak da kullanılabilir. Bu meyvenin reçeli de yapılabilmektedir. Sağlığa faydalı bir meyvedir.

## YUMURTA

Yumurta tüm besinler içerisinde en kaliteli proteini içermektedir. Yumurta başlıca A, D, E ve B grubu vitaminleri olmak üzere diğer vitaminleri de önemli oranda içermektedir. Yumurta sarısındaki A vitamini gözün iyi görmesini sağlar, kemik gelişimi ve sağlıklı dişler için de gereklidir.

Yumurtada bulunan kolin, beyin sağlığı için gerekli bir besin olup beyin fonksiyonlarının yerine getirilmesi için gereklidir.



## TARIMIN ORGANİĞİ NASIL OLUR?

Organik tarım üretim sürecinde kimyasal madde ya da tarım ilacı kullanmadan yapılan tarımdır. Organik tarım, çevrede hatalı uygulamalar sonucu kaybolan doğal dengeyi yeniden kurmaya yönelik, insana ve çevreye dost üretim sistemlerini içermektedir.

Organik tarım sayesinde kaybolan doğal denge yeniden sağlanabilir. Kontrollü, sertifikalı ve insan sağlığına zararsız ürünler üretilir. Toprak verimliliği artar. Toprak, su kaynakları ve havayı kirletmeden çevre, bitki, hayvan ve insan sağlığı korunur. Organik ürünün en önemli katkısı ürün kalitesinin artmasıdır.

## ÜÇ BANTLI ARMODİLLER

İspanyolca sözcük olan armodi 'küçük zırhlı' anlamına gelir. Üç bantlı armodillerin başlarından kuyruk uçlarına kadar sert bir kabukla kaplıdır. Bu kabuk iki büyük parçadan oluşur. Ve ortada bulunan hareketli üç bantla birbirine bağlanır.

Armadillo inanılmaz bir kazıcıdır. Öndeki inanılmaz kuvvetli pençeleri kullanarak toprağı kazar ve arka ayaklarını kepçe gibi kullanarak toprağı atar. Armadillo bir defada nefesini dakikalarca tutabilir. Bu onu toz ve toprakla boğulmaktan kurtarır ve inanılmaz bir dalış yeteneği vardır. Armadillonun kısa bacakları vardır ama oldukça hızlı bir şekilde hareket edebilir. Altı dakika gibi bir sürede su altında kalması için yeteneği vardır. Bir tehlikeyle karşılaşıklarında ayaklarını içeri çekip baş ve kuyruk kısımlarını birleştirip top halini alırlar.



## KAPLAN

Kaplanların bacakları o kadar güçlüdür ki, öldüklerinde bile bir süre ayakta kalırlar. Kedigillerin en büyüklerinden olan kaplanların 550 kiloya kadar çıkanları da mevcut. Eğer bir kaplanla göz göze gelirsiniz, yaşama şansınız artar. Çünkü onunla göz göze gelmeniz demek kaplanın kendisini belli ettiği anlamına gelir ve kaplan başka bir av aranır. Bu yüzden Hindistan'da kafalarının arkasına yüz olacak şekilde maskeler takarlar.

## MEMELİLER ve ÖZELLİKLERİ

Dünya üzerinde yaklaşık 4500 memeli türü bulunur. Bunların 200 kadarı Avrupa'da görülebilir, Türkiye ise tek başına yaklaşık 170 memeli türü barındırmaktadır. Çift ve karmaşık dolaşım sistemine sahip, sabit vücut sıcaklıklı hayvanlardır. Vücutları genellikle kıllarla örtülüdür. Genç bireyler anne sütü ile beslenirler. Genellikle bacak şeklinde oluşmuş dört üyeleri vardır. Solunumda diyafram kullanırlar. Alt çeneleri bir çift kemikten oluşmuştur; orta kulaktaki kemikler üç parçalı olup kulak zarı ve iç kulakla bağlantılıdır. Hemen hepsinde yedi boyun omuru vardır. Memeliler, sıcak kanlı yaratıklardır. Yani vücut sıcaklıkları genel olarak çevre koşullarından bağımsızdır. Vücutları tüylerle kaplıdır.



## TARIM ÇOK YAŞA

Ağaçta dolu elma  
Unutma sakın topla  
Kolay gelsin tarımda  
Tarım çok yaşa

Git Çukurova'ya  
Pamuk meşhurdur orda  
Yap giysini pamukla  
Tarım çok yaşa

Ekmek yap buğdayla  
Hadi doğra çorbana  
Hadi koy sofrana  
Tarım çok yaşa

Çavdar, buğday, yulaf, arpa  
Bol ekilir tarlaya  
Beslenir inek, koyun bununla  
Tarım çok yaşa

Çiftçinin alın terini unutma  
Ye bunları gururla  
İsraf edip harcama  
Tarım sen çok yaşa  
**Altuğ ATAMAN 4/A**

## DİKENLİ EJDERHA

Boyu 15 cm. kadar olan bu sürüngen eski bir efsane canavarı görünüşündedir. Bir adı da dikenli molok tur. Bununla birlikte, zararsız ve savunmasızdır. Geniş ve yayvan olan bedeni dikenlerle doludur. Başının iki yanında bir boynuz gibi duran ve ötekilerden daha güçlü iki diken bulunur. Molok, yaşayabilmek için çöle çok iyi uyum sağlamıştır. Sabahın erken saatlerinde dikenlerinin üstünde oluşan çiy taneleri buradan ağzına kayarlar. Böylece su arama zahmetine katlanmadan haftalarca yaşayabilir. Sıcaktan korunmak için kendini kumlara gömer. En çok karıncalar ile beslenir. Duruma göre renk değişir.

## İSTİRİDYE MANTARI

İstiridye Mantarı, kayın mantarı, kavak mantarı, selvi mantarı, yaprak mantarı, lamelli soluk istiridye mantarı, karakulak mantarı v.b. birçok isimlerle bilinen doğada yetişebilen ve yenilebilen mantar türlerinden bir tanesidir. İsmi aldığı gibi, doğada kavak ve kayın gibi ağaçların gövdelerinde yetişen bir mantar türüdür. İstiridye şeklinde olması nedeniyle "istiridye mantarı" ismini de almış, kültür ortamında yetiştirilebilen ender türlerden bir tanesidir. Et ve baklagillere eşdeğer protein içeriğine sahip bulunan İstiridye Mantarı, insan vücudu için gerekli olan kalsiyum, fosfor ve demir gibi tüm mineral tuzlar sığır ve tavuk etinde bulunanların iki katı düzeyindedir.



İstiridye mantarının faydaları;

- Kolesterolü düşürür.
- Antibakteriyel özellikleri vardır.
- Antioksidan aktivitesi gösterir.
- Bağışıklık sistemini güçlendirir.
- Anemi hastalığı ile savaşır.
- Yüksek tansiyonu kontrol eder.



## İLGİNÇ BİLGİLER

Benim adım SEKOYA AĞACI. Dünyanın en eski ve en uzun ağacıyım. Boyum 150 metredir. Çok dayanıklıyım gövdem koyu kırmızı ve çok değerlidir. Hatta bana kırmızı odun bile derler.

**Servigiller** familyasının bir üyesi olan sekoya, dünyanın en uzun ağacıdır. Dünyadaki en uzun sekoya ağacının boyu yaklaşık 115 metre, çapıysa 4,6 metredir.



Asla bir devekuşunun kafasını kuma gömdüğü görülmemiştir. Bunu yapsaydı boğulurdu. Bir tehlikeyle karşılaştığında her akli başında hayvan gibi devekuşu da var gücüyle kaçar.

**Sekoyaların ana vatanı Kuzey Amerika'dır. Dünyanın en uzun ağacı da Amerika Birleşik Devletleri'nin Kaliforniya eyaletine bağlı Redwood Ulusal ve Eyalet Parkı'nda bulunur.**

## PANCAR

Ülkemize endemik olan iki adet pancar bitkisi vardır ve isimleri buldukları bölgelerle ilgilidir. Adana'da Beta Adanensis (Adana pancarı) ve Çanakkalede Beta Trojana (Troya Pancarı).



## VAN KEDİSİ

Bu kediler suyu çok severler ve yüzerler. Eğer suya doğru gidiyorsa, bu zorunluluktan değil, sadece zevktendir. Gözleri bu irkin en karakteristik özelliklerini taşır, gözlerinin rengi mavi veya kehribar olabileceği gibi bir gözü mavi diğeri kehribar renkte olabilir, gözlerinin şekli basıktır ve eğik olarak yüze yerleşmiştir.



## MİNİK CANLILARIN MİKROSKOP ALTINDA NASIL GÖRÜNDÜĞÜNÜ MERAK ETTİNİZ Mİ



## MAVİ PAPAĞAN BALIĞI

Mavi Papağan Balığı o kadar parlak bir mavi renktedir ki, iri pullarının ardındaki bir ışık tarafından aydınlatılıyor gibi görünmektedir. Bazen daha koyu renkte çizgileri ve lekeleri de bulunur. Uzunluğu yaklaşık olarak 90 cm'yi bulan bu balıklar Batı Atlantik sularında yaşayan bir türdür. Birleşik Amerika ile Panama arasında bulunur. Gündüzlerini dipte otlamakla geçirir. Geceleri solungaç boşluklarının üst kenarlarındaki salgı bezinden jlatinimsi bir madde salgırlar. Bu madde bir süre sonra balığın tüm vücudunu saran şeffaf bir uyku tulumu haline gelir. Uyku tulumu, Papağan Balığını koku yoluyla kendisini bulan Müren Balıklarından korur. Hatta Müren Balığı yanından geçerken avına çarpsa bile onu fark edemez.

## KOKARCA

Kokarcalar tehlike anında ve kendini korumak amacıyla kötü kokulu bir sıvı salgırlar. Aslında kokarca kokan bir hayvan değildir.

Sıvıyı salgılamadığı sürece koku almak zordur.



## ÇİTA

Çitalar yaklaşık 3 saniye içinde 100 kilometrenin üzerine çıkabilirler. Uzun kuyrukları sayesinde kolayca manevra yapabilirler. Dünya üzerinde sayıları oldukça azdır. 3000-3500 civarında olduğu düşünülmektedir.

## KIRMIZI DUDAKLI YARASA BALIĞI

Galapagos adalarında denizin 30 metre ve ya daha altında bulunan bu garip görümlü balığın boyu 40 cm'ye kadar ulaşabilir. İyi bir yüzücü olmadığı için deniz yüzeyinde yürümek için göğüs yüzgeçlerini kullanır. Yüzmekten çok yürümeyi tercih ettiği söylenen balığımızın deniz tabanına oturduğu da söylenenler arasında. Erişkinliğe erişen balıklarda sırt yüzeyi dikenli bir uzantıya dönüşür ve bu şekilde avlarını kendilerine çekerler. Kırmızı dudaklı bu şirin balığın nasıl bir evrimden geçtiğini düşünmek bile insanı şaşırtabiliyor.

## BAMBAŞKA BİR DÜNYA; SOLUCANLAR

Az gelişmiş omurgasız hayvanlardır. Çoğu tatlı sularında, denizlerde ya da dip çamurlarda yaşarlar. Hareketlerini uzunlamasına kasların uzayıp kısılmasıyla sağlarlar. Her solucan hem erkek özelliği hem dişi özelliği gösterir. Boyları birkaç mm'den 4 metreye kadar uzanır. Parazit olan türlerin tutunma organları gelişmiştir. Sürekli karanlıkta yaşadıklarından gözleri gelişmemiştir. Her halkasında ayrı bir dünya vardır. Halkaların her birinde böbrek, sinir sistemi vardır. Toprakta yaşayan solucanların genel adı halkalı solucandır. Bağırsakta yaşayan solucanlar parazit olarak bilinir genel isimleri ise yassı solucanlardır. bunlar zararlı solucanlardır.

Lir kuşu insan ve hayvan seslerini taklit edebilmek gibi inanılmaz bir yeteneğe sahiptir. Araba alarımını, motorlu testereyi bile taklit edebilir.



Denizanasının biyolojik olarak ölümsüz türleri vardır. Bu türler olgunluğa ulaştıktan son ergenlik dönemine dönen tek yaratıktır.

Bu canlının adı Mirket; boyu 30 cm'dir. Eşini başka kabileden biriyle görünce üzüntüden ölüyor.



# SÖZCÜK AVI

T	K	L	H	İ	M	Ç	M
O	A	C	D	F	E	A	Ş
P	O	R	G	A	N	İ	K
R	V	X	I	T	E	N	Z
A	T	F	A	M	K	E	V
K	İ	R	A	Z	Ş	K	Ş
G	Ü	B	R	E	E	B	İ

\*İNEK  
\*KIRAZ  
\*MANTAR  
\*MENEKŞE

\*ORGANİK  
\*TARIM  
\*GÜBRE  
\*TOPRAK

Sevgili Çocuklar

Dergimizde yer almak ister misiniz?

Hazırlayacağınız çalışmalarınızla dergimize güç katmak isterseniz eğer çalışmalarınızı elektronik ortamda göndermek için; erkan.kasirga@tarim.gov.tr e-posta adresine mail atabilir yada Bolu İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, B Blok Kat:2 Aktaş Mahallesi Merkez/BOLU adresine mektup yazabilirsiniz.



AKILLI VE SAĞLIKLI NESİLLER

# İŞİN SIRRI ÜZÜMDE



Okul Sağlığı Bilim Kurulu Tarafından Tavsiye Edilmiştir.

